

บทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน  
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา  
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

นายราตรี แอ้วม



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974 - 569 - 221 - 2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014029

114A16115

A STUDY OF ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS, STUDENT ACTIVITIES  
ADVISORS AND TEACHERS IN ORGANIZING INSTRUCTIONAL ACTIVITIES  
FOR PROMOTING DEMOCRACY IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE  
JURISDICTION OF THE OFFICE OF RATCHABURI PROVINCIAL PRIMARY  
EDUCATION

Mr. Ratre A-oum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Education  
Department of Educational Administration  
Graduate School  
Chulalongkorn University  
1988  
ISBN 974 - 569 - 221 - 2

หัวข้อวิทยานิพนธ์      บทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนในการจัดกิจกรรม  
การเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา  
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี


ชื่อนิสิต                      นายราตรี แอฮ่อม

ภาควิชา                        บริหารการศึกษา

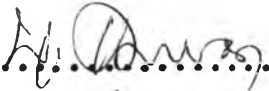
อาจารย์ที่ปรึกษา            อาจารย์ สวัสดิ์    จงกต

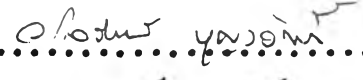
---


บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น  
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เพ็รยอค)

  
.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

  
.....กรรมการ  
( อาจารย์ สวัสดิ์    จงกต )



ราตรี แอ่อม : บทบาทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี (A STUDY OF ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS, STUDENT ACTIVITIES ADVISORS AND TEACHERS IN ORGANIZING INSTRUCTIONAL ACTIVITIES FOR PROMOTING DEMOCRACY IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF RATCHABURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)  
อ.ที่ปรึกษา : อ.สวัสดิ์ จงกล, 205 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารolesของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 4 และ 6 ได้ปฏิบัติบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรม ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม และด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับที่น่าพอใจ คือ ได้ปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับ "ปฏิบัติเกือบเป็นประจำ" ในทุกด้าน ยกเว้น ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หักปฏิบัติบทบาท ในการฝึกฝนนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมอยู่ในระดับ "ปฏิบัติเป็นประจำ"

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา  
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิศาสตร์  
ปีการศึกษา ..... 2530


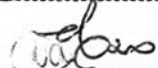
ลายมือชื่อนิติ .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
  


RATREE A-OUM : A STUDY OF ROLES OF SCHOOL ADMINISTRATORS, STUDENT  
ACTIVITIES ADVISORS AND TEACHERS IN ORGANIZING INSTRUCTIONAL  
ACTIVITIES FOR PROMOTING DEMOCRACY IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE  
JURISDICTION OF THE OFFICE OF RATCHABURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION.  
THESIS ADVISOR : MR. SWAT CHONGKOL, 205 PP.

The purposes of this research was to study the roles of school  
administrators, student activity advisors and prathom 2, 4 and 6 teachers for  
promoting democracy in elementary schools under the jurisdiction of the Office  
of Ratchaburi Provincial Primary Education.

Findings : It was found that as a whole school administrators, student  
activity advisor and prathom 2, 4 and 6 teachers performed the roles for  
promoting democracy in elementary schools in all three aspects namely  
preparation for organizing activities, organizing activities and evaluating  
activities at the satisfactory level. Their role performances in all aspects  
were rated as "almost regular" except prathom 2 teachers' roles who reported  
that they inculcated democratic way of life in students regularly.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา  
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาศึกษา  
ปีการศึกษา ..... 2530

ลายมือชื่อนิติ .....   
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... 

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก อาจารย์สวัสดิ์  
จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข จาก  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เปรยอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ  
ที่นี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจอย่างดียิ่งจาก คุณสุพร และ เด็กชาย อธิปต์ แอ่อม  
รวมทั้งเพื่อน ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และจะระลึกถึงตลอดไป

ราตรี แอ่อม

พฤษภาคม 2531

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	๗
กิตติกรรมประกาศ .....	๘
สารบัญตาราง .....	๙
บทที่	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	4
ขอบเขตของการวิจัย .....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย .....	5
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย .....	5
การดำเนินการวิจัย .....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	9
ความหมาย .....	9
บทบาทของผู้บริหาร .....	10
บทบาทของครูที่ปรึกษากิจกรรม .....	12
บทบาทของครูผู้สอน .....	13
พฤติกรรมที่แสดงถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย .....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	23
ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร .....	23
การสร้างเครื่องมือการวิจัย .....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บข้อมูล .....	26
การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล .....	26
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	27
4   ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	28
5   สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ .....	149
สรุปผลการวิจัย .....	150
อภิปรายผลการวิจัย .....	159
ขอเสนอแนะ .....	166
บรรณานุกรม .....	170
ภาคผนวก .....	173
ประวัติผู้เขียน .....	205



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ....	24
2	แสดงคำร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ .....	30
3	แสดงคำร้อยละของครูที่ปรึกษา จำแนกตามเพศ .....	31
4	แสดงคำร้อยละของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำแนกตามเพศ .....	32
5	แสดงคำร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามอายุ .....	34
6	แสดงคำร้อยละของครูที่ปรึกษากิจกรรม จำแนกตามอายุ .....	36
7	แสดงคำร้อยละของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำแนกตามอายุ .....	38
8	แสดงคำร้อยละของตำแหน่งทางราชการของผู้บริหาร .....	41
9	แสดงคำร้อยละของครูที่ปรึกษากิจกรรม จำแนกตามเวลาที่ใช้สอน ภายในสัปดาห์ .....	43
10	แสดงคำร้อยละของเวลาที่ใช้ทำการสอนเป็นรายสัปดาห์ของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 .....	46
11	แสดงคำร้อยละของวุฒิสูงสุดทางการศึกษาของผู้บริหาร .....	49
12	แสดงคำร้อยละของครูที่ปรึกษากิจกรรม จำแนกตามวุฒิสูงสุดทาง การศึกษา .....	51
13	แสดงคำร้อยละของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำแนกตามวุฒิสูงสุดทางการศึกษา .....	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงการย่อยละของระยะเวลาที่กำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน ...	55
15	แสดงการย่อยละของครูที่ปรึกษากิจกรรม จำแนกตามประเภทการ ในการทำงาน .....	58
16	แสดงการย่อยละของประเภทการในการทำงานของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 .....	61
17	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการเตรียม การจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	64
18	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทางปัญหาและ อุปสรรคในการเตรียมการจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	67
19	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านการเตรียม การก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมของครูที่ปรึกษา .....	69
20	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในด้านการเตรียมการก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมของ ครูที่ปรึกษา .....	71
21	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านการเตรียม การสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	73
22	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการเตรียมการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ...	75
23	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในด้านการเตรียม การสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 .....	77
24	แสดงคำชี้แจงเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรค ในการเตรียมการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 .....	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในคํานการเตรียมการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .....	81
26	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .....	83
27	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการนิเทศและติดตามผลการจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	85
28	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศและติดตามผลการจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	88
29	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการปฏิบัติบทบาทคํานการคํานเนินการจัดกิจกรรมของครูที่ปรึกษา .....	90
30	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคคํานการจัดคํานเนินกิจกรรมของครูที่ปรึกษา .....	94
31	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยคํานการวบรวมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	96
32	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยคํานปัญจารวมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	99
33	แสดงคำวินิจฉัย เลขคดีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียนให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยคํานสามัคคีรวมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	104
35	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 .....	107
36	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 .....	110
37	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 .....	112
38	แสดงคามัชฉิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 .....	115
39	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 .....	118
40	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 .....	121
41	แสดงคามัชฉิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการฝึกฝนนักเรียน ให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยค่านิยมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 .....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
42	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ...	126
43	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินผล การจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	129
44	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของผู้บริหาร .....	131
45	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินผล การจัดกิจกรรมของครูที่ปรึกษา .....	133
46	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการประเมินผลการจัดกิจกรรมของครูที่ปรึกษา .....	135
47	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	137
48	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 .....	139
49	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 .....	141
50	แสดงคำขวัญและเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 .....	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
51	แสดงคำขวัญเชิงจิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 .....	145
52	แสดงคำขวัญเชิงจิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและ อุปสรรคในการประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 .....	147